

Ταξίδι στην Ουτοπία

Χαράκτης και ζωγράφος, ποιητής και δάσκαλος, βίντεο-άρτιστ, τυπογράφος συλλεκτικών εκδόσεων και πολιτισμικών περιοδικών, ο Γιάννης Στεφανάκης, ακολουθώντας το παράδειγμα του αναγεννησιακού ανθρώπου, επιλέγει να παράγει καλλιτεχνικά με ποικίλους τρόπους έκφρασης, να εμπλέκει συνολικά στο έργο του το επίκαιρο με την Ιστορία, την τέχνη με τη ζωή, την ουτοπία με την πραγματικότητα, τη σύγχρονη τεχνολογία με την προσωπική δημιουργία. Στοχαστικός, συνεπής και επίμονος, κοινωνικά ανήσυχος, μοιράζει τη ζωή του ανάμεσα σε εικόνες, λέξεις και πολλαπλές μορφές καλλιτεχνικών αναζητήσεων, με αιτούμενο πάντα την επικοινωνία, όχι στο επίπεδο της καθημερινής φθαρμένης έννοιας της, αλλά σε εκείνο της μνήμης, της γνώσης, της σύνδεσης του παλαιού με το σύγχρονο, της αντιδιαστολής της ψευδαίσθησης με την αλήθεια.

Η ζωή του περιπετειώδης, με συνεχείς εσωτερικές μεταναστεύσεις, καθόρισε κατά κάποιο τρόπο τον ίδιο και την τέχνη του. Γεννήθηκε στο χωριό Γρηγοριά Ηρακλείου, στην περιοχή της Μεσσαράς. Τα παιδικά παιχνίδια ήταν φτιαγμένα από τον ίδιο, μεγάλες κολοκύθες, καρφιά, και ξύλο τα υλικά του, πραγματικό πανηγύρι για τον Γιάννη και τα αδέρφια του. Δώδεκα μόλις χρόνων πάει στο Ηράκλειο για να γίνει μαραγκός. Γρήγορα μαθαίνει πώς να επεξεργάζεται το ξύλο, να αναγνωρίζει τα όρθια και πλάγια νερά του, τους ψιθύρους και τις ιδιομορφίες του, ανακαλύπτει μεθόδους να το σκαλίζει, να το χαράζει, να το μεταμορφώνει και να κατασκευάζει μικρά χρηστικά αντικείμενα. Ακολουθεί μια ακόμη εσωτερική μετανάστευση. Μετά από έναν χρόνο ένας πρώτος του ξάδερφος τον περίμενε στον Πειραιά για να εργαστεί μαζί του σε ένα υπόγειο τυπογραφείο στο κέντρο της Αθήνας. Ο ερασιτέχνης χαράκτης ανακαλύπτει την ξυλογραφία, την οποία συνδυάζει με την τυπογραφία. Ένας καινούργιος κόσμος ανοίγεται μπροστά του. Η συνάντησή του με τον ελευθεριακό ποιητή Μιχάλη Κατσαρό το 1978 – στο πλαίσιο πάντα της αναζήτησης νέων πνευματικών αξιών και μορφών έκφρασης – θα φέρει ως αποτέλεσμα την έκδοση της βραχύβιας ποιητικής εφημερίδας Επίπεδο. Αργότερα εκδίδει το Νέο Επίπεδο, που αποτελεί καθαρά δικό του δημιούργημα και με τη συνδρομή της συζύγου του ζωγράφου Μαργαρίτας Βασιλάκου, κυκλοφορεί έως σήμερα, αναφέρεται στον χώρο της σύγχρονης λογοτεχνίας, της ποίησης, και καλύπτει θεωρητικές αναζητήσεις πάνω σε εικαστικά θέματα.

Η φιλοδοξία όπως και η ανάγκη του για ολοκληρωμένη γνώση τον οδηγούν στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών όπου σπουδάζει ζωγραφική, χαρακτηριστική, αγιογραφία, τυπογραφία και τεχνική του βιβλίου. Η εξειδικευμένη γνώση επηρεάζει τις τεχνικές του και του διευρύνει τους ορίζοντες. Σταδιακά μεταμορφώνεται σε ένα πολυπράγμονα χειρώνακτα, εραστή πολλών και διαφορετικών μορφών έκφρασης, που συνεχώς επινοεί νέες μεθόδους ή τεχνικές και διόλου δεν αδιαφορεί για τα τεχνολογικά επιτεύγματα της εποχής. Το όποιο καλλιτεχνικό αποτέλεσμα είτε στη χαρακτηριστική είτε στη ζωγραφική ή στα video-animation, είναι προϊόν μόχθου, ευαισθησίας και φαντασίας, ποίησης ανάμικτης με στιγμές πραγματικότητας, εμποτισμένο με την εμπειρία ενός μοναχικού ανθρώπου-δημιουργού στην πολύπαθη πορεία του στη ζωή και την τέχνη.

Ανατέμνοντας συνολικά τη μέχρι σήμερα δουλειά του Στεφανάκη, διαπιστώνουμε να λειτουργεί, σε μεγάλο βαθμό, ως αφηγητής μικρών, αποσπασματικών, ποιητικών ιστοριών. Μόνο που τις αφηγείται έμμεσα, με γραμμές, χρώματα, ορθογώνια και παραλληλόγραμμα σχήματα, μικρά γλυπτά. Το εικαστικό του λεξιλόγιο αποτελείται από ένα παλίμψηστο εννοιών και τεχνικών. Το φανταστικό στοιχείο που αναπτύσσεται σ' όλο το έργο του έχει άμεση σχέση με το παράλογο και ξεκάθαρα παραπέμπει στον διχασμό της

πραγματικότητας. Αυτό άλλωστε φαίνεται να τον απασχολεί περισσότερο. Μοιάζει να αναζητά τα όρια ανάμεσα στην πραγματική ζωή και την πνευματικότητα, τη γνώση σε αντιπαράθεση με τη χύδην πληροφορία που κατακλύζει την περιρρέουσα καθημερινότητα, την πορεία της ανθρώπινης ύπαρξης σε έναν κόσμο παράλογο. Επιπλέον, μοιάζει να ψάχνει εκείνες τις ρωγμές που παρέχουν στον άνθρωπο τη δυνατότητα να ανατρέψει τη μάταιη, άκαρπη και μοναχική πορεία του Σίσυφου σε εποικοδομητικά συλλογική.

Χαρακτική: Πειραματισμοί σε σχέδιο και χρώμα

Η χαρακτική του Γιάννη Στεφανάκι, πέρα από τα πρώτα – έως ένα βαθμό – παραδοσιακά σχεδιάσματα, εξελίσσεται σταδιακά σε μια αντιακαδημαϊκή τέχνη, πρωτότυπη στη σύνθεση, χωρίς θεματικούς περιορισμούς, αλλά με πολλούς καλλιτεχνικούς πειραματισμούς. Κι αυτοί οι πειραματισμοί έχουν να κάνουν κυρίως με το χρώμα που ξεπερνά τα όρια του μαύρου και του λευκού, ό, τι δηλαδή κυριαρχεί στη χαρακτική, κι απλώνονται με τόλμη στο μπλε και το κόκκινο. Η ποιητική ματιά του δημιουργού επιλέγει εικόνες μνήμης ή καθημερινότητας και τις μεταφέρει στο πρωτογενές υλικό του. Κτίρια, νυχτερινά τοπία, νεοκλασικές προσόψεις, κυκλικές εσωτερικές σκάλες, τοπία και παράθυρα, σπείρες, εικόνες από τη Λίθινη εποχή. Όλα τούτα μεταπλάθονται σε ξυλογραφίες, χαλκογραφίες, λιθογραφίες, σε έργα με μικτές τεχνικές. Με μαεστρία ρίχνει το μελάνι είτε το μαύρο είτε το χρωματιστό. Αλλού το πυκνώνει αλλού το αραιώνει. Δημιουργεί αποχρώσεις, παντρεύει τα χρώματα. Δεν φοβάται το λευκό, το χρησιμοποιεί όπου το χρειάζεται, συχνά αρέσκεται να το περικλείει με μαύρο χρώμα. Τετράγωνο μέσα στο τετράγωνο. Μερικές φορές το θέμα του εσωτερικού τετραγώνου σπάει τα όρια του πλαισίου κι απλώνεται με άλλη γραφή, επιλεκτικά, σε τμήματα μιας μεγαλύτερης φόρμας. Χρησιμοποιεί εξπρεσιονιστικά, σουρεαλιστικά και αφαιρετικά στοιχεία, διαχειρίζεται με άνεση τις αντιθέσεις των όγκων, τη γεωμετρική αντίληψη των πραγμάτων, δίνει ένταση στις παράλληλες χαράξεις, εκμεταλλεύεται το παιχνίδι του φωτός με τη σκιά για να προσδώσει όγκο στις αρχιτεκτονικές εικόνες ή στα αντικείμενα που εντάσσει στις συνθέσεις του. Σε πολλές από τις δημιουργίες του διαπραγματεύεται την εσωτερική έννοια της ανθρώπινης ύπαρξης, τη μοναξιά του κεντρικού του ήρωα είτε άνδρας είναι είτε γυναίκα, την περιπέτεια στις σχέσεις των δύο φύλων, την εικόνα των σύγχρονων πόλεων ως ενδιαφέρον αρχιτεκτονικό στοιχείο αλλά και ως στοιχείο απομόνωσης του ανθρώπου, την έννοια της ουτοπίας με μια υπερβατική πορεία προς τους αιθέρες ή τη χρήση σκάλας που οδηγεί στον ουρανό, θα μπορούσε να πει κανείς στο επέκεινα. Η μεταφυσική διάσταση στη χαρακτική και τη ζωγραφική του αποτελεί ίσως για τον δημιουργό μια ακόμη μορφή αναζήτησης πέρα από τα φθαρτά όρια της καθημερινότητας. Αν δει κανείς το σύνολο της μέχρι σήμερα χαρακτικής δουλειάς του, διαπιστώνει ότι όλη η ιστορία της τέχνης του ανθρώπου φαίνεται να είναι παρούσα. Από την προϊστορία ως τη μοντέρνα και τη σύγχρονη τέχνη. Η πλούσια θεματολογία του, περιεκτική σε νοήματα και λιτή στην πραγμάτωσή της, αποδεικνύουν ότι ο χαρακτήρας έχει πλέον διαμορφώσει το προσωπικό του ιδίωμα και λειτουργεί ως μια ξεχωριστή μονάδα στην καλλιτεχνική του κοινότητα. Από τα πιο ενδιαφέροντα ίσως οπτικά στοιχεία που εμφανίζονται στη χαρακτική του, η κιβωτός, το παράθυρο, ενίοτε και ο άνθρωπος, αποτελούν θέματα που θα τα δούμε στην εξέλιξη της ζωγραφικής του Στεφανάκι, να παίρνουν μια διαφορετική, ίσως πιο εννοιολογική κατεύθυνση.

Ζωγραφική: Παιχνίδι με έννοιες και υλικά

Ως αρχή στη ζωγραφική του Γιάννη Στεφανάκι ας δεχτούμε την πρώτη του έκθεση με τίτλο Μια αφηρημένη οικολογία. Θεματικά ασχολείται με την εξέλιξη της ζωής, τη φύση, την υποτιθέμενη επερχόμενη καταστροφή της. Η δεκαετία του '80 καταγράφεται όχι μόνο ως η αρχή μιας οικονομικής ευμάρειας, αλλά και ως μια εποχή γένεσης των οικολογικών κινημάτων, που εκφράζουν συνειδητά τις ανησυχίες για το μέλλον του πλανήτη. Ο καλλιτέχνης χρησιμοποιεί, ανάμεσα σε άλλα, ευτελή καθημερινά υλικά όπως οι πέτρες, το ξύλο, ο ασβέστης, η άμμος, για να δημιουργήσει στις ζωγραφικές του επιφάνειες μια αδρή ματιέρα, όπου συνυπάρχουν και αλληλοκαθορίζονται η ύλη και το χρώμα. Αν και σε πρώτο επίπεδο κυριαρχεί η αφαίρεση, στο δεύτερο διακρίνονται αμυδρά απολιθώματα ψαριών, καμένα δέντρα, φλεγόμενες περιοχές. Οι τεχνικές ισορροπούν με τον καλύτερο τρόπο, ο καλλιτέχνης δημιουργεί μια τεταμένη και ομιχλώδη ατμόσφαιρα. Με τον πιο έντονο τρόπο εικονοποιεί όχι μόνο τις μεταφυσικές αγωνίες του αλλά και το απειλητικό νέφος (συμβολικό και πραγματικό) στον περιβάλλοντα χώρο.

«Το παράθυρο της εικόνας» έρχεται αργότερα να απεικονίσει την ενδοσκοπική διάθεση του καλλιτέχνη και ποιητή. Μια καθημερινή ανθρώπινη κίνηση μετουσιώνεται σε περιεκτική ζωγραφική πράξη. Το κλασικό άνοιγμα του παραθύρου από τα μέσα προς τα έξω αντιστρέφεται. Γίνεται από τα έξω προς τα μέσα. Ο χώρος προς τα μέσα είναι λιτός και συμβολικός. Επιλεγμένες εσωτερικές εικόνες και εγκιβωτισμένες μνήμες μετατρέπονται σε μινιμαλιστικά μηνύματα προς τον έξω κόσμο όπου κυριαρχεί το χάος της εικόνας και του λόγου. Τα μεγάλα τελάρα του μοιάζουν με κουτιά που εντός τους εν είδει παραθύρου διατυπώνονται τα αιτούμενα του καλλιτέχνη: η τέχνη είναι θέμα προτεραιοτήτων, είναι θέμα ήθους και έθους, ιστορικής μνήμης και επιλογών ζωής.

Λίγα χρόνια αργότερα τα παράθυρα της προηγούμενης δουλειάς του μετατρέπονται στην επόμενη σε τρισδιάστατους κύβους. Συμβολικά την ονομάζει «Κιβωτό», με όποιες σημάνσεις και ερμηνείες επιδέχεται η λέξη. Στα μικρά κουτιά του τοποθετεί θραύσματα μνήμης: Τη φωλιά ενός πουλιού, μια προϊστορική σπείρα, υδραυλικά εργαλεία, μοναχικές ανθρώπινες φιγούρες, στοιχεία ενός αργαλειού, το ψωμί ως απαραίτητο αγαθό της ζωής. Αφηγείται με τα δικά του λιτά μέσα αποσπασματικές ιστορίες, κάνει νύξεις σε αξίες γι' αυτόν μοναδικές. Επιδίδεται σ' ένα παιχνίδι ανάμεσα στη ζωγραφική και την κατασκευή, τηρώντας άψογα τις ισορροπίες. Εκτός από τα όποια αμιγώς αισθητικά στοιχεία που εμπεριέχει αυτή η δουλειά του Στεφανάκι, η ποίηση είναι χαρακτηριστικό στοιχείο της. Ως ένα βαθμό διακρίνεται σ' όλη τη δουλειά του. Αλλά σ' αυτήν είναι κυρίαρχη.

Το «Τεχνοπαίγνιον» που θα ακολουθήσει είναι ένα πραγματικό παιχνίδι του ζωγράφου με τον χρόνο και τον θεατή. Ο καλλιτέχνης επιστρέφει στα σκανδαλιάρικα σχολικά χρόνια και αναπαριστά εικαστικά τον βιωμένο χρόνο της παιδικής ηλικίας. Οι σχολικές φωτογραφίες, η κλασική σβούρα των αγοριών, το ματωμένο γόνατο, τα αποδημητικά χελιδόνια, η θρυλική σαΐτα, το κουτσό στον δρόμο, η κιμωλία, ο χαρταετός είναι μόνο μερικά σύμβολα του «τεχνοπαίγνιου». Σ' αυτό το παιχνίδι καλεί τον θεατή να αναλογιστεί κι εκείνος τα χρόνια της χαμένης αθωότητας. Η σχεδόν φωτορεαλιστική ζωγραφική, η χαρακτηριστική, η κατασκευή, το κολλάζ, τα αλλεπάλληλα τυπώματα, το γκράφιτι και η γραφή συνυπάρχουν και σε μεγάλο βαθμό αναπλάθουν ό,τι έχει ανεπιστρεπτί χαθεί. Ο Στεφανάκις καταγράφει με έμμεσο τρόπο τον χρόνο, αυτόν που καταλύει τα πάντα αφήνοντας μόνο αμυδρές μνήμες πίσω του. Ο παρελθών χρόνος, ο παρών, ενίοτε και ο μέλλον σηματοδοτούν αρκετά έργα του, ως μια αναφορά στη μνήμη, στην επιλεκτική λαϊκότητα, στην αυθεντικότητα. Από το 2003 και μετά οι πόλεις πρωταγωνιστούν στη ζωγραφική του καλλιτέχνη. «Εικόνες περιπλάνησης», «Όμορφες πόλεις» κ.α. Με την πρώτη ματιά το ενδιαφέρον του θεατή

επικεντρώνεται σ' αυτά καθαυτά τα αρχιτεκτονικά κτίσματα. Παραλληλόγραμμα κουτιά με παράθυρα, απρόσωπα και χωρίς ενδείξεις ζωής, μοναχικές σκάλες τείνουν ν' ακουμπήσουν στον ουρανό, το ένα κουτί δίπλα στο άλλο, παραπέμπουν στις «Αόρατες πόλεις» του Ίταλο Καλβίνο. Η κρίση της μεγάλης πόλης, είναι η άλλη όψη της κρίσης της φύσης. Οι περικλειστοί χώροι των πόλεων δίνουν την αίσθηση του εγκλωβισμού ανθρώπων και αισθημάτων. Ανάμεσά τους περιπλανάται ένας μοναχικός άνδρας. Μοιάζει να αναζητά δρόμους διαφυγής, απεγκλωβισμού από την πόλη που του είναι τόσο οικεία αλλά ταυτόχρονα και τόσο ανοίκεια.

Ο Γιάννης Στεφανάκης επιχειρεί να δώσει μια άλλη διάσταση στην πρόσφατη εικαστική δουλειά του – «Παλίμψηστο εννοιών». Φέρει πάλι σε πρώτο πλάνο την αποκαλούμενη «ουτοπική πολιτεία» του, όπως αποσπασματικά την έχουμε ήδη δει στη ζωγραφική του. Σ' αυτήν την πολιτεία, όπως τουλάχιστον εκείνος την ονειρεύεται, συνυπάρχουν οι άνθρωποι με τα ζώα, οι απρόσωπες πολυκατοικίες με τα δέντρα, ο ρομαντισμός του φεγγαριού με τα ρεαλιστικά ή και σουρεαλιστικά σύγχρονα γκράφιτι. Γυμνοί άνδρες και γυμνές γυναίκες περιφέρονται έκθετοι στα αφιλόξενα τοπία του ζωγράφου, επιδεικνύουν τη μοναξιά τους, λες και θέλουν έμμεσα να μιλήσουν για την έλλειψη επικοινωνίας, τις συνθήκες κρίσης που βιώνουν σε όλα τα επίπεδα της ζωής τους. Όλα συμβαίνουν κάτω από έναν σχεδόν φλεγόμενο ουρανό. Οι συνδυασμοί του κόκκινου με το γαλάζιο που κυριαρχούν στους περισσότερους πίνακες, μεταδίδουν μια εσωτερική ένταση στα σώματα, που ο ζωγράφος τα εικονίζει πλέον ρεαλιστικά κι αυτό αποτελεί ένα νέο, πρόσθετο στοιχείο στη δουλειά του. Ο πρωτοεμφανιζόμενος ρεαλισμός συνυπάρχει με την γνωστή μας υπερρεαλιστική ζωγραφική, τη ναϊφ εικονογραφία, τον ιδιότυπο εξπρεσιονισμό, στοιχεία που ήδη έχουν εξασφαλίσει στον δημιουργό την κατάκτηση μιας προσωπικής εικαστικής γραφής. Στο πλαίσιο αυτής της δουλειάς εμφανίζεται η απεικόνιση του ίδιου του καλλιτέχνη – για πρώτη φορά – σε δύο ζωγραφικά έργα του. Εικονίζει τον εαυτό του την ώρα της ζωγραφικής πράξης. Καθώς το μοντέλο ποζάρει κι εκείνος ολοκληρώνει τη σύνθεση, γύρω του συνυπάρχουν όλα τα σύνεργα της δουλειάς του. Δημιουργεί έναν χώρο μέσα στον χώρο ή επινοεί δύο διαφορετικούς χώρους μέσα στο ίδιο τελάρo, για να δηλώσει την παρουσία του. Αυτό το εικαστικό παιχνίδι δεν είναι τίποτε άλλο από μια ενσυνείδητη προσπάθεια να φύγει από το περικλειστο περιβάλλον της τέχνης και να «γειωθεί» στην πραγματικότητα της ζωής.

Κατασκευές και video animation

Ο Γιάννης Στεφανάκης, από το ξεκίνημά του ως ζωγράφος, αναπτύσσει μια διαλεκτική σχέση τόσο με τη φόρμα όσο και με τα υλικά. Τα «κουτιά-παιχνίδια», όπως τα αποκαλεί ο ίδιος, θα παίξουν διαφορετικούς ρόλους σε κάποιες ενότητες της δουλειάς του. Άλλοτε εμφανίζοντας ως κύβοι κι άλλοτε ως κιβωτοί. Είναι πάντα τρισδιάστατες κατασκευές που ξεχωρίζουν είτε πάνω στο επίπεδο τελάρo της ζωγραφικής σύνθεσης είτε λειτουργούν ως αυτόνομα έργα τέχνης. Αναμφισβήτητα, σ' όλες τις περιπτώσεις μπορούν να εκληφθούν ως μικροί κρυψώνες, ως σκευοφυλάκια συλλογικής μνήμης, όπου ο καλλιτέχνης τοποθετεί διάφορα τοτέμ όχι αποκλειστικά δικά του ή της φυλής, αλλά ενός κόσμου ολόκληρου. Μικρά αντικείμενα, προσομοιώσεις ζώων, ένα φυτό, μερικοί σπόροι, μια σπείρα, ένα κομμάτι ψωμί, το εξάρτημα ενός εργαλείου χρήσιμου, ένας σφραγιδόλιθος, μια ζωγραφική εικόνα κ.α., αποτελούν κάποιες από τις δεκάδες ενθέσεις που μπορεί να παρατηρήσει ο θεατής μέσα στα «κουτιά» του Στεφανάκη.

Αν η έννοια της κιβωτού παραπέμπει στον μυθικό Νώε και στην προσπάθειά του να διασώσει τον ίδιο, την οικογένειά του και κάθε έμβια ζωή μετά την καταστροφή, από την πλευρά του ο καλλιτέχνης μοιάζει να θέλει κι εκείνος να διαφυλάξει σπαράγματα του ουμανιστικού πολιτισμού των προηγούμενων αιώνων για τις επόμενες γενιές. Σε εποχές δύσκολες όπως ήταν ολόκληρος ο 20ος αιώνας και έτσι όπως διαγράφονται οι πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα, ο καλλιτέχνης επιδιώκει να εγκιβωτίσει πρωτόγονες αλλά και διαχρονικές αξίες και έννοιες για τη μελλοντική πνευματική επιβίωση του ανθρώπου. Κι αυτό άλλωστε είναι από τα πλέον ενδιαφέροντα στοιχεία της δουλειάς του σε επίπεδο επικοινωνίας: δεν διαλέγεται με τον θεατή μόνο δια μέσου της εικόνας αλλά προχωράει πιο βαθιά, τον προκαλεί να αναστοχαστεί πάνω σ' αυτήν, στην εννοιολογική σημασία της που δεν έχει πάντα απόλυτη σχέση με το θέμα ή τη φόρμα, αλλά προχωρά σε βαθύτερα μονοπάτια αναλυτικής και ταυτόχρονα συνθετικής σκέψης.

Σε αντιδιαστολή με τη ζωγραφική, τη χαρακτική και τις κατασκευές, ο Γιάννης Στεφανάκης από το 2012 και μετά δημιουργεί μικρής διάρκειας video-animations (κινούμενα σχέδια), ασκώντας καλλιτεχνικά τόσο τον εαυτό του όσο και τους θεατές του, σε μια νεότερη, πιο μαζική και κυρίως περισσότερο οικεία μορφή έκφρασης. Χωρίς να απομακρύνεται από τη ζωγραφική του, σκηνοθετεί βάση αυτής μικρά αυτόνομα φιλμάκια. Στα περισσότερα, κεντρικό ρόλο κατέχουν ανδρικές ή γυναικείες γυμνές φιγούρες, καθοριστικοί ζωγραφικοί ή χαρακτικοί τύποι της δουλειάς του, που αποκτούν κίνηση συνοδευόμενη με ήχους. Χαρακτηριστικότερα από αυτά το «Ακροπατώντας» (2012), ένα εξαιρετικής ποιότητας ασπρόμαυρο φιλμάκι που αναφέρεται στις σχέσεις των δύο φύλων. Στις «Εικόνες περιπλάνησης» ο φανταστικός ήρωας περιπλανάται στα γνωστά ζωγραφικά τοπία του καλλιτέχνη, οικειοποιείται σύμβολα της τέχνης του και τα χρησιμοποιεί κατά το δοκούν. Στην αισιόδοξη «Πτώση», Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Δράμας (2017), ο ίδιος ήρωας επιχειρεί μια βίαια κατάβαση από την ταρατσα μιας μακρόστενης πολυκατοικίας και στην πορεία του παρατηρεί στα ανοιχτά παράθυρα έργα τέχνης ή εικόνες που τον σημάδεψαν. Καθώς φτάνει το έδαφος τινάζεται, τ' αφήνει όλα πίσω του και προχωρεί προς το μέλλον... Στους «Αντιμέτωπους» (2017) ο Στεφανάκης ασχολείται και πάλι με τις σχέσεις έλξης και απώθησης (φόβος) των δύο φύλων. Στη «Στιγμή» (2018), το μεγαλύτερο ίσως σε διάρκεια από όλα, με το οποίο συμμετείχε επίσης στο περυσινό Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Δράμας, ήρωας δεν είναι πια η alter ego ανδρική φιγούρα του καλλιτέχνη, αλλά ο ίδιος που, κρατώντας ένα άσπρο τελάρο και σε μια πορεία προς το άγνωστο, περιδιαβαίνει ανάμεσα στα δικά του ζωγραφικά τοπία, επιλέγει τα δικά του σύμβολα και δημιουργεί έναν ακόμη ζωγραφικό έργο. Δεν είναι τίποτε άλλο από μια εικόνα συμπύκνωσης σκέψεων, ανησυχιών, ελπίδων, δημιουργικής αγωνίας, ευαισθησίας και ποιήσης.

Πέγκυ Κουνενάκη
Κριτικός Τέχνης, Δημοσιογράφος,
Συγγραφέας (Νοέμβριος 2018, Χανιά)